

**«Створення оптимальних умов для самореалізації особистісного потенціалу дитини, підготовка її до життєвого самовизначення в умовах взаємодії ліцею, сім'ї, зовнішнього соціуму»
соціально-педагогічний проект**

Мета проекту: зміцнення взаємозв'язку сім'ї та ліцею в інтересах розвитку дитини, організація соціально-психологічної просвіти батьків та опікунів.

Термін реалізації: 2015-2025 н.р.

Відповідальні особи: соціальний педагог, заступник директора з виховної роботи, практичний психолог, педагог-організатор, класні керівники

Керівники проекту: соціальний педагог

Завдання проекту:

1. Діагностування та виявлення соціальних, педагогічно-психологічних проблем, які негативно впливають на становлення та розвиток дитини у сім'ї.
2. Організація просвітницької роботи під час батьківського всеобучу, спрямованої на підвищення соціальних, педагогічних та психологічних знань батьків.
3. Використання різноманітних форм співробітництва ліцею з батьками, залучення їх до спільної з дітьми творчої діяльності.
4. Виявлення незахищених верств населення серед сімей, діти яких навчаються у ліцеї.
5. Використання в практичній діяльності позитивного досвіду сімейного виховання, традицій сімейної педагогіки.
6. Інформування батьків та опікунів про права та обов'язки неповнолітніх дітей.
7. Формування позитивного, толерантного ставлення батьків до навчального закладу, в якому навчається їхня дитина.

Постановка і обґрунтування актуальності створення проекту

Не думайте, що ви виховуєте дитину тільки тоді, коли з нею розмовляєте чи повчаєте, чи наказуєте її. Ви виховуєте її кожної миті свого життя, навіть тоді, коли вас немає вдома.

А.С. Макаренко

Однією з найбільших цінностей, створених людством за десятки тисяч років, є сім'я. Сім'я – це група людей, яка складається з мешканців, що проживають в одному помешканні та знаходяться у законних відносинах один з одним як подружжя або батьки та діти (також можливо, включення розширеної групи людей, що мають кровну спорідненість, законно всиновлених).

Сім'я як «первинна клітинка суспільства» має великий вплив на психологічне здоров'я її членів, їхнє щастя та благополуччя, на виховання дітей, моральні цінності та на формування моделі поведінки в соціумі.

Психологічне здоров'я, психологічний клімат в сім'ї відбуваються на емоційному рівні та відносно стійкому психологічному стані та настрої. Психологічний клімат сім'ї впливає на міжособистісні стосунки її членів, на їхнє світовідчуття, самооцінку, саморегуляцію себе як особистості, на життєдіяльність і життєздатність сімейного колективу загалом.

Сім'ї зі сприятливим психологічним кліматом характеризуються доброзичливістю, згуртованістю, високою вимогливістю подружжя один до одного, відповідальністю, почуттям захищеності й емоційної задоволеності в сім'ї. Важливий показник психологічного клімату — прагнення до спільного розв'язання сімейних проблем, проведення дозвілля при одночасній відкритості сім'ї, її широких соціальних контактах.

Якщо усі показники сприятливого клімату у вас співпали, то ви щаслива родина.

На сьогоднішній день людство зробило значний крок уперед, відбулися загальносвітові зміни, дещо змінилася модель сім'ї та роль у ній чоловіка й дружини. Як свідчать соціологічні дослідження, в Україні дуже міцні сімейні цінності, бо інститут сім'ї для українців стоїть на першому місці серед усіх типів цінностей.

Однією з прикрих прикмет нашого часу визнається соціальне сирітство, коли діти, формально маючи батьків, залишаються без їхньої опіки і яким доводиться долати далеко не дитячі труднощі та швидше дорослішати. Це відбувається внаслідок соціально-економічних (прагнення до підвищення добробуту родини, якомога швидшого розв'язання житлових проблем, фінансування навчання дітей) і морально-психічних (бажання батьків удосконалити знання іноземної мови дітьми, оволодіння музичною освітою, танцювальним мистецтвом, відвідання музеїв та історичних пам'яток з метою гармонійного всебічного розвитку і пошуку коштів для цього) причин.

Як наслідок, діти ростуть без батька чи без матері, а то й без обох з них, що без сумніву глибоко позначається на психіці особистості вихованця.

Бездоглядність дітей, відсутність контролю за їхньою поведінкою, навчанням, розвитком, вихованням, брак взаєморозуміння та підтримки у родині, психолого-педагогічна, правова некомпетентність батьків призводить до педагогічної занедбаності та важковиховуваності. Тому на сьогоднішній день дана проблема є актуальною та потребує нагального вивчення.

У закладі «Вінницький технічний ліцей» навчається біля 500 учнів, і на початку навчального року визначається соціальний статус учнів та їхніх сімей:

<i>Кількість дітей</i>	<i>Навчальні роки</i>				
	<i>2010-2011</i>	<i>2011-2012</i>	<i>2012-2013</i>	<i>2013-2014</i>	<i>2014-2015</i>
у повних сім'ях	370	388	372	391	418
в неповних сім'ях	46	42	33	45	55
з багатодітних родин	30	28	25	38	50
інвалідів	0	1	3	3	3

під опікою	1	0	0	0	0
сиріт	0	0	0	0	0
напівсироти	8	8	9	8	14
малозабезпечених	4	5	3	5	6
дітей, які мають посвідчення категорії «Д»	0	3	5	7	6
дітей трудових мігрантів	7	6	2	2	0

У ліцеї склалася система форм і методів взаємодії з сім'єю як соціальним інститутом виховання. Тематичні засідання батьківські всеобучі (4 рази на рік), батьківського комітету, батьківські збори, цільові зустрічі з батьками, соціально-психологічні консультації батьків відіграють велику роль у підвищенні соціально-психологічної грамотності батьків.

Важливе місце в системі роботи ліцею займає взаємодія з органами виконавчої влади та громадського самоврядування (Відділом у справах дітей, Службою кримінальної міліції у справах неповнолітніх, Центром зайнятості, Центром планування сім'ї та репродуктивного здоров'я при Вінницькій обласній лікарні імені М.І. Пирогова) зацікавленими у підвищенні виховного потенціалу сім'ї.

З урахуванням позитивного досвіду роботи попередніх років у ліцеї намічається процес поліпшення сімейного виховання, зміцнення захисту прав дітей, зниження негативного впливу на сім'ю соціальних явищ у суспільстві.

Основні заходи плану проекту

<i>№ з/п</i>	<i>Заходи проекту</i>	<i>Терміни</i>	<i>Виконавці</i>
1.	Свято «Перший дзвоник»	2015-2025 н.р.	Заступник директора з ВР, педагог-організатор
2.	Складання соціального паспорту ліцею	2015-2025 н.р.	Соціальний педагог
3.	Організація роботи гуртків художньої самодіяльності	2015-2025 н.р.	Заступник директора з ВР
4.	Організація харчування учнів у ліцейній їдальні	2015-2025 н.р.	Заст. директора з ВР, класні керівники
5.	Засідання батьківського всеобучу (4 засідання в рік)	2015-2017 н.р.	Практичний психолог, соціальний педагог
6.	Батьківські збори (4 засідання в рік)	2015-2017 н.р.	Класні керівники учнів 8-11 класів
7.	Батьківські збори (4 засідання в рік)	2017-2025 н.р.	Класні керівники учні в 10-11 класів
8.	Обстеження стану житлово-побутових умов дітей-сиріт, позбавлених батьківського піклування	За необхідністю	Соціальний педагог, класний керівник, заступник директора з ВР
9.	Засідання Ради ліцею	2015-2025 н.р.	Голова Ради ліцею, члени РЛ
10.	Засідання Ради профілактики правопорушень	2015-2025 н.р.	Заступник директора з ВР, соціальний педагог, члени РПП

11.	Засідання педагогічного семінару	2015-2025 н.р.	Заступники директорів
12.	Засідання педагогічної ради (4 засідання в рік)	2015-2025 н.р.	Заступники директорів
13.	Тиждень здоров'я	Під час канікул	Учителі фізичної культури
14.	Декада толерантності	Листопад	Заступник директора з ВР, соціальний педагог, практичний психолог
15.	Години груп «Толерантність та дружність: мій світ без насильства»	Листопад	Класні керівники
16.	Засідання Піклувальної ради	Щомісяця	Голова ПР, члени ПР
17.	Зустріч з медичним психологом Центру планування сім'ї та репродуктивного здоров'я	2015-2025 н.р.	Соціальний педагог
18.	Благодійна акція для дітей сиріт, позбавлених батьківського піклування «Подарунок від Святого Миколая»	Грудень	Соціальний педагог
19.	Інформаційно роз'яснювальний тиждень по інклюзії «Мій заклад відкритий для всіх»	Грудень	Соціальний педагог
20.	Методика «Соціометрія» - учні 8 класу	2015-2017 н.р.	Соціальний педагог
21.	Методика «Соціометрія» - учні 10 класу	2017-2025 н.р.	Соціальний педагог
22.	Заняття з елементами тренінгу «Батьки і діти»	2015-2025 н.р.	Практичний психолог
23.	Заняття з елементами тренінгу «Який ваш стиль батьківського виховання?» батьки учнів 8 класу	2015-2025 н.р.	Соціальний педагог
24.	Тижневик превентивного виховання «Дитинство без насильства»	Лютий	Заступник директора з ВР, вчитель права, соціальний педагог, класні керівники, практичний психолог
25.	Співпраця з опікунами. Оформлення звіту опікуна за минулий рік	Лютий	Соціальний педагог
26.	Декадник здорового способу життя	2015-2025 н.р.	Заступник директора з ВР, соціальний педагог, класні керівники, практичний психолог
27.	День відкритих дверей	Березень	Заступник директора з НВР, організатор доліцевої підготовки
28.	Тиждень психології	Квітень	Практичний психолог
29.	Тиждень соціальної підтримки	Квітень	Соціальний педагог
30.	Свято «Єдина ліцейна родина»	Травень	Заступник директора з ВР класні керівники педагог-організатор

31.	Свято «Останній дзвоник»	Травень	Заступник директора з ВР класні керівники педагог-організатор
-----	--------------------------	---------	---

Методи і технології проекту

З метою реалізації соціального проекту «Створення оптимальних умов для самореалізації особистісного потенціалу дитини, підготовка її до життєвого самовизначення в умовах взаємодії ліцею, сім'ї, зовнішнього соціуму» та досягнення поставлених цілей використали наступні методи:

- ✓ *теоретичні* — аналіз наукової літератури для з'ясування змісту базових понять;
- ✓ *емпіричні* — спостереження, анкетування для вивчення стану досліджуваної проблеми та перевірки ефективності впровадження проекту.

Використання даних методів дає змогу отримати практичну, теоретичну, пізнавальну значущість очікуваних результатів.

Очікуваний результат

1. Своєчасна допомога у вирішенні соціально-педагогічних проблем.
2. Добровільний і свідомий підхід батьків у виборі форм і методів сімейного виховання.
3. Формування у молоді якостей майбутнього сім'янина і батька.
4. Удосконалення системи взаємодії сім'ї та ліцею. Посилення ролі сім'ї у вихованні дітей.
5. Правова грамотність та психолого-педагогічна компетентність батьків.
6. Створення системи допомоги у формуванні морального способу життя сім'ї, попередженні негативних проявів у дітей та підлітків.
7. Тісний зв'язок ліцею, сім'ї та громадськості, зацікавленість у задоволенні запитів і потреб сім'ї як інституту виховання.

Критерії оцінки

1. Взаємодія сім'ї і ліцею.
2. Посилення ролі сім'ї у вихованні дітей.
3. Створення інформаційно-методичних матеріалів на сайті ліцею.
4. Використання інноваційних технологій у роботі з сім'ями.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Стенли Дж. Г. Христианская этика : карман. словарь / [пер. с англ. Н. Банникова] / Дж. Г. Стенли, Дж. Т. Смит. — Александрия : Ездра, 2006. — 160 с. — (Исследуем Писания).
2. Стід К. 10 помилок добрих батьків : Як їх уникнути / [пер. Т. Різун]. / К. Стід — Львів : Свідчадо, 2009. — 168 с. — (серія «Порадник для батьків»).
3. Столяренко О. В. Гуманізація і гуманітаризація освіти на шляху духовного розвитку особистості. / О. В. Столяренко. // Рідна школа. — 2002. — № 3. — березень. — С. 19-22.

4. Столяренко О. В. Традиції формування ціннісного ставлення до людини у виховних моделях соціуму. / О. В. Столяренко. // Рідна школа. — 2005. — № 6. — червень. — С. 25-29.
5. Щорс В. Вплив негативних мікрофакторів на підлітків, що мають батьків із соціально прийнятною поведінкою. Розмова з батьками. / В. Щорс // Соціальний педагог.— 2007. — № 12 — грудень — С. 21-23
6. Щорс В. В. Гуманізація та демократизація процесу виховання у сім'ї та ліцеї. Соціально-педагогічний проект. / В. В. Щорс. // Соціальний педагог. — 2012. — № 2 (62). — С. 4-11.
7. Щорс В. Універсальний довідник соціального педагога. / В. Щорс, А. Полударова. — К.: Шкільний світ, 2014. — 123 с. — (серія «Б-ка «Шкільного світу»).
8. Як покорити батьків / М. І. Проскурня, Т. В. Галич, В. В. Щорс [та ін.] // Психологічна газета. — 2009. — № 23 (143). — грудень. — С. 15-30.